

ECLI:NL:RBAMS:2021:5662

Instantie	Rechtbank Amsterdam
Datum uitspraak	07-10-2021
Datum publicatie	07-10-2021
Zaaknummer	C/13/707088 / KG ZA 21-745
Rechtsgebieden	Civiel recht
Bijzondere kenmerken	Kort geding
Inhoudsindicatie	De voorzieningenrechter veroordeelt ING om de bankrelatie met Viruswaarheid.nl te continueren, totdat in de bodemprocedure in eerste aanleg is beslist over de beëindiging van de relatie.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

—

---

vonnis

RECHTBANK AMSTERDAM

Afdeling privaatrecht, voorzieningenrechter civiel

zaaknummer / rolnummer: C/13/707088 / KG ZA 21-745 HH/MvG

Vonnis in kort geding van 7 oktober 2021

in de zaak van

de stichting

STICHTING VIRUSWAARHEID.NL,

gevestigd te ██████████

eiseres bij dagvaarding van 15 september 2021,

advocaat mr. J.B. Maliepaard te ██████████

tegen

de naamloze vennootschap

ING BANK N.V.,

gevestigd te [REDACTED]

gedaagde,

advocaat mr. B.W.G. van der Velden te [REDACTED]

Partijen zullen hierna Viruswaarheid.nl en ING worden genoemd.

1 De procedure

- 1.1. Tijdens de mondelinge behandeling van dit kort geding op 23 september 2021 heeft Viruswaarheid.nl haar vorderingen toegelicht. ING heeft verweer gevoerd, mede aan de hand van een op voorhand ingediende conclusie van antwoord. Beide partijen hebben producties en een pleitnota in het geding gebracht. Vonnis is bepaald op heden.
- 1.2. Bij de mondelinge behandeling waren aanwezig:
  - aan de zijde van Viruswaarheid.nl: [naam 1] , bestuurder, en mr. Maliepaard;
  - aan de zijde van ING: een medewerker van de KYC-afdeling en een van de juridische afdeling, van wie op hun verzoek hun naam hier niet wordt vermeld, mr. Van der Velden en haar kantoorgenoot mr. B. van Gijzel.

2 De feiten

- 2.1. [naam 1] (hierna: [naam 1]) heeft op 9 januari 2020 stichting DancaMundo opgericht. DancaMundo wil in het algemeen het dansonderwijs ondersteunen en stimuleren en meer in het bijzonder de Latijnse partnerdans. Zij wil dit bereiken door het organiseren van dansreizen naar het buitenland.
- 2.2. [naam 1] , die sinds 2013 bij ING bankiert, heeft op 9 januari 2020 bij ING een zakelijke rekening aangevraagd voor DancaMundo, die op 10 januari 2020 is geopend. Op de bankrelatie tussen DancaMundo en ING zijn de Algemene Bankvoorwaarden en de Voorwaarden Zakelijke Rekening van ING van toepassing.
- 2.3. Sinds mei 2020 verkondigt [naam 1] dat de door de overheid getroffen maatregelen tegen corona overtrokken zijn en hun doel voorbij schieten. In een interview op 29 mei 2020 heeft [naam 1] gezegd dat hij een rechtszaak aan het voorbereiden is tegen de Nederlandse Staat. Vanaf 29 mei 2020 worden op de bankrekening van DancaMundo donaties gestort om de aangekondigde rechtszaak te bekostigen. Tot dat moment hebben er op de rekening van DancaMundo geen transacties plaatsgevonden.
- 2.4. [naam 1] heeft op 11 juni 2020 Stichting Viruswaarheid (hierna: Viruswaarheid) opgericht. Bij de akte van oprichting is [naam 1] als enig bestuurder benoemd. Viruswaarheid wil strijden voor het

behoud van een democratische rechtsstaat, wat zij onder meer wil bereiken door het voeren van juridische procedures.

- 2.5. Omdat [naam 1] het onzuiver vond dat donaties voor Viruswaarheid werden gestort op de bankrekening van DancaMundo, is hij kort na de oprichting van Viruswaarheid naar een filiaal van ING in Rotterdam gegaan, waar hij heeft gevraagd om de rekening van DancaMundo over te zetten op Viruswaarheid.
- 2.6. [naam 1] heeft op 26 juni 2020 bij ING een zakelijke rekening aangevraagd voor Viruswaarheid. In reactie op deze aanvraag heeft ING bij e-mail van 13 juli 2020 [naam 1] verzocht om, in het kader van de op ING rustende verplichtingen uit hoofde van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en de Wet op het financieel toezicht (Wft), een vragenlijst in te vullen, ten behoeve van een door ING op te stellen klantprofiel van Viruswaarheid.
- 2.7. [naam 1] heeft uit hoofde van een overeenkomst van geldlening van 29 juli 2020 € 50.000,- geleend van Viruswaarheid. Deze overeenkomst is getekend door [naam 1] in zijn hoedanigheid van enig bestuurder van Viruswaarheid. In deze overeenkomst staat dat [REDACTED] zich garant heeft gesteld voor de terugbetaling van de lening. Op 30 juli 2020 is een bedrag van € 50.000,- van de rekening van DancaMundo overgeboekt naar [naam 3] in Spanje.
- 2.8. In augustus 2020 heeft [naam 1] gebeld met ING en gevraagd naar de voortgang van zijn verzoek om de rekening van DancaMundo over te zetten op Viruswaarheid. ING heeft in dit gesprek aan [naam 1] meegedeeld dat zij op een ingevulde vragenlijst wacht. Nadat [naam 1] en ING over en weer hadden ge-e-maïld over de ontvangst en het openen van die vragenlijst, heeft [naam 1] bij e-mail van 31 augustus 2020 een ingevulde vragenlijst aan ING gestuurd.
- 2.9. Bij e-mail van 10 september 2020 heeft ING aan [naam 1] vragen gesteld over de rekening van DancaMundo en over de aanvraag voor een rekening voor Viruswaarheid. ING heeft onder meer gevraagd wat de reden is dat de rekening van DancaMundo wordt gebruikt voor het ontvangen van donaties ten behoeve van Viruswaarheid. Ook heeft ING gevraagd wat de reden is van de overboeking van € 50.000,- naar [naam 3] in Spanje, dit te onderbouwen met documentatie en tevens toe te lichten hoe die transactie verband houdt met de ontvangen donaties van derden en het doel van Viruswaarheid. Verder heeft ING in deze e-mail aan [naam 1] meegedeeld dat de rekening van DancaMundo niet zal worden overgezet naar Viruswaarheid.
- 2.10. Bij e-mail van dezelfde dag heeft [naam 1] ING onder meer het volgende geantwoord:

"(...) Dit is de hele reden dat we het willen over zetten, hier zijn we dus al maanden mee bezig. De stichting dancamundo is voor een ander doel opgezet, overigens is de stichting op een lening na nog steeds niet bezig met dat doel, de zaken in Spanje liggen stil en de verwachting is dat deze stichting dan ook dit jaar niet actief zal zijn. De reden dat we deze stichting überhaupt hebben gebruikt is om de zaken strikt gescheiden te houden van de prive en zakelijke rekening die ik ook bij de ING heb. Fijn dat nu ook door jullie de noodzaak wordt ingezien om dit zo snel mogelijk over te zetten. (...) het doel was om tijdelijk de rekening te gebruiken, half juni hebben wij de stichting virus waarheid opgericht, deze stichting is de stichting die bij de huidige rekening hoort. De rekening had direct moeten worden overgezet, dit is helaas nog steeds niet gebeurd. (...) 29 mei was de uitzending van mijn eerste Weltschmerz optreden, we werden toen overdonderd door de vraag hoe mensen konden doneren, we hebben toen gekozen voor deze rekening omdat deze niet werd gebruikt en een eigen rechtspersoon is. Op deze manier is er zo min mogelijk verstrengeling. Er was haast geboden, we hebben geprobeerd zo snel mogelijk de zaken te regelen. (...)

Dit is een lening tbv het project in Fuerteventura er moest een stuk grond aankoop worden afgerond en anders een boete worden betaald. Hier is al eerder een aanvraag voor gedaan bij verschillende banken waaronder ook de uwe. Dit verliep zeer stroperig, vergelijkbaar met de aanvraag van een rekening. (...) Dit houdt geen verband anders dan dat er door het corona beleid geldstromen in het gedrang zijn

gekomen. Er is natuurlijk een leningsovereenkomst gesloten, om alles zo ordelijk en transparant te laten verlopen. (...)"

2.11. In reactie op de antwoorden van [naam 1] , heeft ING bij e-mails van 15 en 22 september 2020 aan [naam 1] gevraagd de leningsovereenkomst toe te sturen. [naam 1] heeft de leningsovereenkomst niet aan ING verstrekt. In het kader van het vorige kort geding tussen partijen in mei/juni 2021 (zie hierna onder 2.24-2.25) is die overeenkomst wel in het geding gebracht.

2.12. Op 22 september 2020 zijn de statuten van DancaMundo gewijzigd. Uit de akte van statutenwijziging volgt dat de naam is gewijzigd naar Stichting Viruswaarheid.nl en dat de artikelen in die statuten, inclusief de doelstellingsbepaling, integraal zijn vervangen door de artikelen zoals vervat in de oprichtingsakte van Viruswaarheid.

2.13. Viruswaarheid is ontbonden en per 1 oktober 2020 uitgeschreven uit het handelsregister van de Kamer van Koophandel.

2.14. Bij e-mail van 7 oktober 2020 heeft [naam 1] ING meegedeeld dat DancaMundo en Viruswaarheid.nl zijn gefuseerd en heeft hij ING verzocht te bevestigen dat Viruswaarheid.nl is gekoppeld aan het rekeningnummer van DancaMundo. Bij e-mail van 16 oktober 2020 heeft ING aan [naam 1] bevestigd dat het rekeningnummer is gekoppeld aan Viruswaarheid.nl en dat zij [naam 1] nog zal berichten over de uitkomst van de beoordeling van het klantprofiel.

2.15. Bij brief van 27 november 2020 heeft ING de bankrelatie met Viruswaarheid.nl opgezegd tegen 27 februari 2021. ING heeft, samengevat, de volgende gronden, tezamen en ieder voor zich, aan de opzegging ten grondslag gelegd:

1. op de rekening van DancaMundo zijn donaties ontvangen ten behoeve van Viruswaarheid, wat in strijd is met artikel 5.1 VZR;
2. donaties zijn deels besteed aan een ander doeleinde dan waarvoor deze zijn bedoeld, te weten het verstrekken van een lening voor de aankoop van een stuk grond in Fuerteventura (Spanje). Dit is in strijd met artikel 5.1 VZR en niet bekend is of de donateurs hiermee hebben ingestemd;
3. de leningsovereenkomst is niet aan ING verstrekt;
4. nadat ING om de leningsovereenkomst had gevraagd, is DancaMundo gefuseerd met Viruswaarheid.nl. Deze fusie, zonder voorafgaande toestemming van ING, rechtvaardigt de leningverstrekking niet. De aanpassing van de statuten van om een grondslag achteraf te creëren voor de lening is in strijd met artikel 2.2 ABV.

In deze brief heeft ING meegedeeld dat zij het vertrouwen in de integriteit van Viruswaarheid.nl is verloren en vanwege bovengenoemde redenen het cliëntenonderzoek niet succesvol kan afronden.

2.16. Bij brieven van 27 november 2020 heeft ING ook de particuliere betaalrekening en de zakelijke rekening van de eenmanszaak van [naam 1] opgezegd.

2.17. Tot 30 november 2020 was [naam 1] enig bestuurder van DancaMundo en na naamswijziging van Viruswaarheid.nl. Op 30 november 2020 zijn een penningmeester en een secretaris toetreden tot het bestuur en zijn twee personen tot lid van een toezichthoudend orgaan benoemd.

2.18. Bij brief van 3 december 2020 heeft Viruswaarheid.nl bezwaar gemaakt tegen de beëindiging van de bankrelatie, welk bezwaar bij brief van 12 januari 2021 door ING is afgewezen.

2.19. De door Viruswaarheid aan [naam 1] verstrekte lening van € 50.000,- is op 30 december 2020 terugbetaald.

- 2.20. Bij e-mail van 26 februari 2021 heeft ING [naam 1] bericht dat de zakelijke rekening van Viruswaarheid.nl – net ook de zakelijke en privérekening van [naam 1] – op 27 februari 2021 wordt opgeheven. Overleg tussen de advocaten van partijen heeft vervolgens ertoe geleid dat ING, omdat Viruswaarheid.nl bij meerdere banken een zakelijke rekening had aangevraagd, de beëindiging van de bankrelatie enige tijd heeft opgeschort en de rekening heeft geblokkeerd voor uitgaande betalingen.
- 2.21. Bij e-mail van 2 maart 2021 hebben de advocaten van ING de advocaat van Viruswaarheid.nl gevraagd, samengevat, informatie te verstrekken over de voortgang van de aanvragen van Viruswaarheid.nl voor een zakelijke rekening. Bij e-mail van 8 maart 2021 heeft de advocaat van Viruswaarheid.nl geantwoord dat aanvragen bij Triodos Bank, de Volksbank (Regiobank en SNS) en Bunq Bank zijn afgewezen en aanvragen bij Rabobank en ABN AMRO zijn ingediend.
- 2.22. Bij brief van 10 maart 2021 heeft ING aan [naam 1] en Viruswaarheid.nl meegedeeld dat zij geen aanleiding ziet om de beëindiging van de bankrelatie verder aan te houden, onder meer omdat slechts gedeeltelijk informatie is verschaft over lopende aanvragen en van [naam 1] en Viruswaarheid.nl in dat kader meer inspanningen hadden mogen worden verwacht.
- 2.23. Daarop is het saldo op de bankrekening van Viruswaarheid.nl gereserveerd op een tussenrekening van ING. Viruswaarheid.nl kon niet over het geld op die rekening beschikken en dus geen betalingen ontvangen en/of verrichten.
- 2.24. Ten tijde van de mondelinge behandeling op 18 mei 2021 van het vorige kort geding tussen partijen over dezelfde kwestie waren de aanvragen van Viruswaarheid.nl voor een bankrekening bij Rabobank en ABN AMRO nog in behandeling.
- 2.25. In het vorige kort geding tussen partijen is op 1 juni 2021 vonnis gewezen. In dat vonnis heeft de voorzieningenrechter een ordemaatregel gegeven en na een belangenafweging geoordeeld dat van ING, in afwachting van de uitkomst van nog lopende aanvragen van een zakelijke rekening voor Viruswaarheid.nl bij de Rabobank en ABN Amro, kon worden verlangd de relatie met Viruswaarheid.nl in ieder geval voor de duur van vier maanden voort te zetten.
- 2.26. Viruswaarheid.nl heeft dat vonnis op 2 juni 2021 aan ING laten betekenen.
- 2.27. Na het wijzen van dat vonnis hebben de advocaten van partijen contact met elkaar gehad, maar tot een oplossing heeft dit niet geleid.
- 2.28. Op 17 augustus 2021 verscheen in NRC een artikel met als kop "De complotdenker bankiert maar elders, zegt de bank". Onderwerp van dit artikel is dat banken klanten die er in hun ogen een controversieel gedachtegoed op na houden actief weren uit hun klantenbestand.
- 2.29. Bij brief van 1 september 2021 heeft ING Viruswaarheid.nl bericht dat zij heeft besloten om de bankrelatie met Viruswaarheid.nl te beëindigen na afloop van de door de voorzieningenrechter bevolen termijn van vier maanden (per 4 oktober 2021). In deze brief schrijft ING dat er een niet meer te repareren breuk in het onderlinge vertrouwen is ontstaan en verder dat zij onvoldoende uitvoering heeft kunnen geven aan haar verplichtingen uit de Wft en Wwft ten aanzien van onder meer Viruswaarheid.nl. Aan deze beëindiging heeft ING, samengevat, dezelfde gronden ten grondslag gelegd als in haar opzeggingsbrief van 27 november 2020.
- 2.30. Viruswaarheid.nl is een bodemprocedure gestart tegen ING waarin zij een vordering heeft ingesteld tegen ING die, samengevat, ertoe strekt dat ING de bankrelatie met Viruswaarheid.nl dient voort te zetten, althans gehouden is een bankrekening aan te bieden aan Viruswaarheid.nl. Zij heeft ING in die procedure gedagvaard tegen de rolzitting van 22 december 2021 van deze rechtbank.

3 Het geschil

3.1. Viruswaarheid.nl vordert samengevat - ING te veroordelen:

- I. om de bankrelatie na 4 oktober 2021 voort te zetten, tot nadat in de bodemprocedure is beslist over de rechtmatigheid van de opzegging, op straffe van verbeurte van een dwangsom;
- II. om de bankrekening [REDACTED] ten minste voor de duur van de bodemprocedure, zonder enige blokkade aan Viruswaarheid.nl ter beschikking te stellen, en daarbij de oorspronkelijke gebruikersnaam en wachtwoord van internetbankieren ten behoeve van deze rekening actief te houden, op straffe van verbeurte van een dwangsom;
- III. in de proces- en nakosten vermeerderd met wettelijke rente.

3.2. Viruswaarheid.nl heeft daartoe het volgende aangevoerd. ING en de andere banken willen geen bankrelatie aangaan met Viruswaarheid.nl vanwege haar gedachtegoed. Zij mogen dat gedachtegoed echter niet laten meewegen bij de beslissing om een rekening te weigeren of op te zeggen. ING en de andere banken doen dit wel en handelen daarmee direct discriminatoir. Dat dit gebeurt, volgt uit het feit dat partijen als De Blauwe Tijger, [naam 4] , Café Weltschmerz en Bickb TV, die kritisch zijn op het coronabeleid, te maken hebben gekregen met financiële blokkades.

Dat de rekening van DancaMundo werd gebruikt om donaties ten behoeve van Viruswaarheid te ontvangen was gerechtvaardigd, omdat Viruswaarheid nog geen eigen rekening had. De rekening van DancaMundo is nooit voor de activiteiten van die stichting gebruikt, zodat er geen vermenging van gelden heeft plaatsgevonden. ING heeft zelf deze situatie onnodig lang laten duren, door geen beslissing te nemen op de aanvraag tot overheveling van de bankrekening van DancaMundo naar Viruswaarheid.

[naam 1] heeft DancaMundo en Viruswaarheid.nl laten fuseren met als gevolg dat het rekeningnummer automatisch was gekoppeld aan de juiste stichting. Dat deed [naam 1] niet om Viruswaarheid.nl aan de controle of het onderzoek van ING te onttrekken, maar om de zaak te versnellen en omdat hij vond dat ING bureaucratisch te werk ging. Hij dacht juist de door ING opgeworpen belemmeringen hiermee weg te nemen.

Het beroep of bedrijf van Viruswaarheid verzet zich niet tegen het verstrekken van leningen. ING stelt daarom ten onrechte dat Viruswaarheid artikel 5.1 van de Voorwaarden Zakelijke Rekening heeft overtreden. Dat niet duidelijk is of de donateurs hebben ingestemd met het verstrekken van een lening aan [naam 1] doet niet terzake en is geen opzeggingsgrond. Dat donateurs impliciet instemmen met de werkwijze van Viruswaarheid.nl blijkt uit het feit dat donaties blijven binnenkomen.

Het was geen onwil dat [naam 1] de leningsovereenkomst niet eerder aan ING heeft verstrekt. Hij berichtte ING begin oktober 2020 over de fusie en dacht dat daarmee de kous af was. Hij heeft daarna niet meer aan het verstrekken van de leningsovereenkomst gedacht. Niet uit onwil, maar omdat hij verschrikkelijk druk was met Viruswaarheid.nl.

Viruswaarheid.nl heeft alle vragen van ING beantwoord. Als ING had gewild, had zij thans het cliëntenonderzoek kunnen afronden.

Er gaan geen contante bedragen om in Viruswaarheid.nl, alleen girale betalingen. Viruswaarheid.nl werkt met vrijwilligers en de enige betalingen betreffen kosten voor procedures en onderzoeken ten behoeve van het doel van Viruswaarheid.nl. Viruswaarheid.nl vormt daarom geen verhoogd integriteitsrisico in de zin van de Wwft of de Wft.

Geen systeembank is bereid aan Viruswaarheid.nl een bankrekening te verstrekken.

Viruswaarheid.nl heeft afwijzingen ontvangen van Triodosbank, Bunq Bank, Regio Bank (Volksbank), Rabobank en SNS Bank. Alleen bij ABN Amro loopt nog steeds een aanvraag, maar Viruswaarheid.nl verwacht niet dat die bank met haar in zee wil.

Er bestond geen (wettelijke) plicht voor Viruswaarheid.nl om ING op de hoogte te houden van haar pogingen om bij een andere bank een rekening te krijgen. ING heeft op haar beurt niet bij Viruswaarheid.nl geïnformeerd naar de stand van zaken.

Het is een feit van algemene bekendheid dat het zonder een betaalrekening praktisch onmogelijk is aan het maatschappelijk verkeer deel te nemen, nu bijna al het betalingsverkeer giraal plaatsvindt. Toegang tot het girale betalingsverkeer is een nutsvoorziening geworden.

Het komt erop neer dat Viruswaarheid.nl geen bankrekening kan krijgen bij een andere (systeem)bank en zij om die reden belang heeft dat ING wordt veroordeeld de bankrelatie voort te zetten.

3.3. ING voert heeft het volgende verweer gevoerd. Zij betwist met klem dat de opzegging verband houdt met de denkbeelden van Viruswaarheid.nl. ING heeft geen specifiek beleid ten aanzien van dergelijke organisaties en beoordeelt iedere nieuwe en bestaande klanten op basis van hun merites.

ING heeft de bankrelatie met Viruswaarheid.nl in november 2020 terecht opgezegd. Daarvoor zijn slechts de omstandigheden ten tijde van de opzegging relevant, voor zover die kenbaar waren voor ING. Uit het cliëntonderzoek kwam in november 2020 naar voren dat (i) Viruswaarheid.nl donaties liet binnenkomen op de rekening van DancaMundo, (ii) geld van donaties werd gebruikt voor de aankoop van grond voor [naam 1] in privé, (iii) [naam 1] de onderliggende leningsovereenkomst ondanks meerdere verzoeken daartoe niet aan ING wilde verstrekken, (iv) er daarom voor ING serieuze aanwijzingen waren voor onrechtmatig gebruik van donaties en onrechtmatig gebruik van de rekening van DancaMundo, (v) de statuten van DancaMundo geen grondslag gaven voor het verstrekken van leningen en (vi) vragen van ING consequent onbeantwoord bleven.

Hierbij speelt mee dat Viruswaarheid.nl heeft geweigerd mee te werken aan het cliëntonderzoek en bewust het 'onboardingproces' van ING heeft omzeild door de naam en statuten van DancaMundo te wijzigen. Het cliëntonderzoek beperkt zich niet tot het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering. Het strekt tevens ter bescherming van de integere bedrijfsvoering. Reputatie- en integriteitsrisico's worden in brede zin beoordeeld, en het is aan ING om dit beleid nader in te vullen.

Door de statutenwijziging kreeg ING te maken met een partij met een andere doelstelling, activiteiten en transacties. Dit levert een geheel ander risicoprofiel op.

Viruswaarheid.nl heeft na het eerdere kortgedingvonnis geen aantoonbare inspanningen verricht om bij een andere bank een bankrekening te openen.

Verder heeft Viruswaarheid.nl de publiciteit gezocht en zich uitgesproken tegen ING. Ook heeft zij mensen opgeroepen om hun geld op te nemen en acties jegens ING-kantoren aangekondigd. Viruswaarheid.nl heeft daarmee actief de media gezocht om de reputatie van ING te beschadigen. Hierdoor is de relatie tussen ING en Viruswaarheid.nl nog verder verslechterd en is er geen basis (meer) voor een gezonde bancaire relatie.

3.4. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4 De beoordeling

4.1. In het vonnis van 1 juni 2021 is een tijdelijke ordemaatregel gegeven omdat een aanzienlijk bedrag aan donaties op de geblokkeerde rekening van Viruswaarheid.nl stond en een aantal rekeningen niet betaald konden worden voor aan Viruswaarheid.nl door derden (met name advocaten) verleende diensten. Daarmee is toen in het midden gebleven of ING de relatie mocht beëindigen. Uit de standpunten van partijen blijkt dat de situatie thans zo is dat ING nogmaals heeft opgezegd en niet verder wil met Viruswaarheid.nl en dat Viruswaarheid.nl niet bij een andere systeembank een rekening heeft kunnen openen. Ook is de voorzieningenrechter duidelijk

geworden dat het vertrouwen van beide partijen in elkaar tot een dieptepunt is gedaald en dat zij beide uit elkaar willen, maar dat zolang Viruswaarheid.nl geen andere rekening heeft zij geen andere keuze heeft dan de relatie met ING voort te zetten.

- 4.2. De vraag die eerst voorligt is of ING de bankrelatie met Viruswaarheid.nl (nogmaals) mocht opzeggen met als gevolg dat Viruswaarheid.nl niet meer over een bankrekening beschikt. Door de statutenwijziging van DancaMundo is Viruswaarheid.nl immers klant van ING, waarbij in elk geval enige tijd er sprake was van een bankrelatie. Zie de e-mail van 16 oktober 2020 (2.14) waarin ING aan [naam 1] bevestigd heeft dat het rekeningnummer is gekoppeld aan Viruswaarheid.nl en dat zij [naam 1] nog zal berichten over de uitkomst van de beoordeling van het klantprofiel. Daardoorheen speelt de discussie of een bank cliënten kan weigeren indien deze controversiële standpunten hebben. De vraag of ING gehouden is Viruswaarheid.nl een bankrekening aan te bieden speelt mee in het kader van een belangenafweging, zoals hieronder nader uitgewerkt in 4.10 en verder.
- 4.3. Op grond van artikel 35 van de Algemene Bankvoorwaarden – die op de rechtsverhouding tussen partijen van toepassing zijn – heeft de bank een contractuele bevoegdheid om de relatie met een klant te beëindigen. De opzeggingsbevoegdheid van een bank en haar contractuele vrijheid zijn echter niet onbegrensd.
- 4.4. De omstandigheden van het geval kunnen meebrengen dat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is dat een bank van haar contractuele opzeggingsbevoegdheid gebruik maakt (artikel 6:248 lid 2 Burgerlijk Wetboek (BW); zie HR 10 oktober 2014, ECLI:NL:HR:2014:2929). Of dat het geval is, dient te worden beoordeeld naar de stand van zaken ten tijde van de opzegging (gerechtshof Amsterdam 30 juli 2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:2822, r.o. 3.5).
- 4.5. ING heeft terecht een punt gemaakt van de wijze van bankieren vanaf mei 2020 van (toen nog) Viruswaarheid via de rekening van DancaMundo. Dat de rekening van DancaMundo niet werd gebruikt, maakt nog niet dat deze rekening mocht worden gebruikt voor donaties ten behoeve van Viruswaarheid. De eerste donaties zijn gestort op 29 mei 2020 en Viruswaarheid is op 11 juni 2020 opgericht. [naam 1] is dus sowieso op de zaken vooruit gaan lopen door de rekening van DancaMundo te gebruiken voor donaties ten behoeve van Viruswaarheid. Wel is duidelijk geworden (zie 2.5) dat [naam 1] zich bij ING gemeld heeft en zelf heeft gevraagd hoe hij snel over een bankrekening voor Viruswaarheid kon beschikken, gegeven het doel van die stichting en de procedures die Viruswaarheid tegen de Staat wilde opstarten naar aanleiding van de coronamaatregelen. Dat de door [naam 1] gewenste snelheid en praktische insteek niet past binnen het strakke beleid van ING bij het cliëntenonderzoek is helder. Ook is duidelijk dat het in Nederland niet meer mogelijk lijkt om snel een bankrekening te openen voor een stichting met een (mogelijk controversieel) ideëel doel om daarop donaties te ontvangen. Daarbij is gebleken dat het aanvragen van een bankrekening voor de banken door alle (aangescherpte) wet- en regelgeving verworden is tot een proces waarbij veel stukken worden gevraagd, die dan weer leiden tot vragen en nadere stukken. [naam 1] heeft daarbij in dit proces ook niet altijd even adequaat gereageerd.
- 4.6. Ten behoeve van het cliëntenonderzoek heeft ING op 10 september 2020 vragen gesteld aan [naam 1] . Die vragen heeft hij nog diezelfde dag beantwoord. Vervolgens heeft ING bij e-mails van 15 en 22 september 2020 aan [naam 1] gevraagd de leningsovereenkomst toe te sturen die ten grondslag ligt aan de lening van € 50.000,00 ten behoeve van het project in Fuerteventura. [naam 1] heeft die leningsovereenkomst toen het cliëntenonderzoek nog gaande was, niet verstrekt.
- 4.7. ING heeft [naam 1] dus twee keer verzocht de leningsovereenkomst aan haar over te leggen. ING heeft terecht om die overeenkomst gevraagd. Donaties zijn door [naam 1] als enig bestuurder van (toen nog) Viruswaarheid aangewend voor een lening aan hem in privé. Dat dit bij ING

integriteitsvragen oproept en zij ten behoeve van het cliëntenonderzoek hierover meer wilde weten en de onderliggende leningsovereenkomst wilde inzien, was zeer begrijpelijk. Zonder die overeenkomst kon ING het cliëntenonderzoek niet afronden. Van [naam 1] had mogen worden verwacht dat hij de leningsovereenkomst op eerste verzoek van ING zou toezenden. Het is dus aan [naam 1] te wijten dat ING ten tijde van de opzegging in november 2020 nog geen beslissing had genomen op de aanvraag voor een zakelijke rekening. Dat de lening naderhand in december 2020 is terugbetaald en Viruswaarheid.nl in het kader van het vorige kort geding de leningsovereenkomst alsnog heeft verstrekt, doet niet ter zake voor de vraag of ING op 27 november 2020 de bankrelatie mocht opzeggen. Die vraag moet immers worden beantwoord naar de stand van zaken ten tijde van de opzegging.

- 4.8. Daarna is – in ieder geval in de ogen van [naam 1] – een nieuwe situatie ontstaan. Door de statutenwijziging van DancaMundo in september 2020 is Viruswaarheid.nl de facto op oneigenlijke wijze klant geworden van ING. Het cliëntenonderzoek van Viruswaarheid was immers nog niet door ING afgerond. Dat dit onderzoek vervolgens niet is afgerond, zoals ING op 16 oktober 2020 (zie 2.5) heeft aangekondigd, is blijven steken op de leningsovereenkomst. Niet kan worden vastgesteld dat [naam 1] bewust die overeenkomst niet verstrekt heeft. Hij ging er blijkbaar (ten onrechte) vanuit dat met de statutenwijziging de zaak rond was.
- 4.9. De vraag is of het, gelet op het bovenstaande, aannemelijk is dat de bodemrechter zal oordelen dat ING op 27 november 2020 gebruik mocht maken van haar contractuele bevoegdheid de relatie met Viruswaarheid.nl te beëindigen.
- 4.10. Maar ook de omstandigheid dat de contractuele relatie tussen partijen mogelijk rechtsgeldig kon worden beëindigd, sluit nog niet uit dat de bodemrechter zal oordelen dat ING toch gehouden is een bankrekening aan Viruswaarheid.nl aan te bieden. Het volgende is daarvoor van belang.
- 4.11. Het beginsel van contractsvrijheid brengt mee dat iedereen, ook banken, het recht heeft om niet te worden verplicht een contractuele relatie aan te gaan met een ander. Dit recht is fundamenteel en zwaarwegend, maar is niet onbegrensd. Bij de begrenzing van dit recht voor banken is onder meer van belang dat hun maatschappelijke functie een bijzondere zorgplicht meebrengt ten opzichte van derden met wier belangen zij rekening behoren te houden op grond van hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt. Ook is relevant dat het in de huidige tijd vrijwel onmogelijk is om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer, laat staan om een bedrijf (of in dit geval een stichting) te exploiteren, zonder te beschikken over een betaalrekening bij een bank. Dit geldt niet alleen voor natuurlijke personen, maar ook voor rechtspersonen. Een rechtspersoon staat wat het vermogensrecht betreft met een natuurlijk persoon gelijk, tenzij uit de wet het tegendeel voortvloeit. Er bestaat, anders dan voor consumenten uit hoofde van artikel 4:71f Wft, geen wettelijke verplichting voor banken om rechtspersonen een basisrekening aan te bieden. Dit betekent echter niet dat de contractsvrijheid van banken ten opzichte van rechtspersonen in het geheel niet kan worden ingeperkt. Daarom kan een bank onder bijzondere omstandigheden worden verplicht een contractuele relatie aan te gaan met een rechtspersoon. De vraag of een bank daartoe kan worden verplicht, dient te worden beoordeeld aan de hand van de feiten en omstandigheden zoals die bestaan ten tijde van de toetsing (gerechtshof Amsterdam 21 januari 2020, ECLI:NL:GHAMS:2020:121, r.o. 3.6 en 3.7, en de conclusie van mr. T. Hartlief, procureur-generaal bij de Hoge Raad van 12 maart 2021 (ECLI:NL:PHR:2021:239). Op dit moment wordt het aan de rechter overgelaten om te beoordelen of een bank een (potentiële) zakelijke klant een bankrekening moet aanbieden. Dit is een onwenselijke situatie. Voor consumenten is dit bij wet geregeld in artikel 4:71f Wft. Het is wenselijk dat er ook een wettelijke regeling komt voor rechtspersonen. Met Viruswaarheid.nl is de voorzieningenrechter het eens dat een bankrekening langzaamaan een soort nutsvoorziening is geworden.
- 4.12. Aan de hand van alle omstandigheden van het geval moet dus worden bepaald of een bank verplicht is een bankrekening aan te bieden aan een rechtspersoon. Daartoe behoort ook de

omstandigheid dat eerder een rechtsgeldige opzegging heeft plaatsgevonden, maar aan deze omstandigheid komt geen doorslaggevende betekenis toe. De volgende omstandigheden worden daarbij betrokken.

- 4.13. Viruswaarheid.nl strijdt krachtens haar statuten voor een democratische rechtsstaat en tracht dat doel te verwezenlijken door het voeren van juridische procedures. Dit zijn legale activiteiten. Zij ontvangt al haar donaties giraal en de door haar ingeschakelde advocaten, deskundigen en andere derden worden eveneens giraal betaald. Concrete aanwijzingen voor witwassen of ander crimineel gedrag door Viruswaarheid.nl dan wel [naam 1] zijn er dus niet. In zoverre wordt het belang van ING niet geschaad als de bankrelatie met Viruswaarheid.nl in stand blijft.
- 4.14. Het is voor Viruswaarheid.nl onmogelijk om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer, laat staan een stichting te drijven die afhankelijk is van donaties die zij giraal ontvangt, zonder te beschikken over een betaalrekening bij een bank. Viruswaarheid.nl heeft voorshands aannemelijk gemaakt dat zij zich voldoende heeft ingespannen om een nieuwe bank te vinden. Weliswaar volgt uit sommige overgelegde schriftelijke afwijzingen dat Viruswaarheid.nl niet altijd even snel heeft gereageerd op informatieverzoeken van de aangezochte bank, maar de afwijzingen wekken minst genomen de indruk dat banken geen bankrelatie met Viruswaarheid.nl willen aangaan vanwege haar gedachtegoed, zoals ook blijkt uit het artikel in NRC (zie 2.28). Weliswaar loopt bij ABN Amro nog een aanvraag, maar het is niet aannemelijk dat die bank een bankrekening aan Viruswaarheid.nl zal verstrekken, temeer nu de aanvraag al maanden loopt en ABN Amro een zeer afwachtende houding lijkt aan te nemen. In dit kader is ook van belang dat ING uitdrukkelijk ontkent dat haar opzegging verband houdt met het gedachtegoed van Viruswaarheid.nl.
- 4.15. Het eindigen van de bankrelatie met ING heeft grote gevolgen voor Viruswaarheid.nl. De facto wordt zij, en daarmee haar achterban die door middel van donaties de doelstelling van Viruswaarheid.nl ondersteunen, monddood gemaakt als zij niet over een betaalrekening kan beschikken. Daarentegen zijn de risico's voor ING te overzien. De afgelopen vier maanden is niet gebleken dat er ongebruikelijke transacties via de rekening hebben plaatsgevonden. Voorts heeft het bestuur van de stichting inmiddels meer leden en is er ook een raad van toezicht. Dat Viruswaarheid.nl na het vonnis actief de media gezocht heeft, is op zich juist, maar dat zij dat gedaan heeft om de reputatie van ING te beschadigen is niet gebleken. Zoals door Viruswaarheid.nl gesteld heeft zij dit gedaan in het kader van een terugkoppeling aan de donateurs. Nu het alleen om een betaalrekening gaat en er dus geen reguliere contacten nodig zijn tussen ING en Viruswaarheid.nl is het feit dat het vertrouwen tussen partijen een dieptepunt heeft bereikt geen reden waarom de bankrekening niet voortgezet zou kunnen worden.
- 4.16. De conclusie in dit kort geding is dat het belang van Viruswaarheid.nl om hangende de bodemprocedure over een bankrekening te kunnen blijven beschikken zwaarder weegt dan het belang van ING bij het thans beëindigen van de bankrelatie. Van ING kan daarom worden verlangd de relatie met Viruswaarheid.nl in ieder geval voort te zetten voor de duur van de bodemprocedure in eerste aanleg. In die zin zal de vordering van Viruswaarheid.nl worden toegewezen. Dit alles uiteraard onder de voorwaarde dat Viruswaarheid.nl zich houdt aan de voorwaarden die op de rekening van toepassing zijn en de Wwft en Wft niet overtreedt, zoals dat voor alle rekeninghouders geldt.
- 4.17. Van Viruswaarheid.nl mag worden verwacht dat zij voortvarend procedeert in de bodemprocedure. De gevraagde voorzieningen zullen daarom worden toegewezen onder de voorwaarde dat Viruswaarheid.nl de bodemprocedure uiterlijk op de rolzitting van 27 oktober 2021 bij deze rechtbank aanbrengt, bij gebreke waarvan zij geen rechten kan ontlenen aan dit vonnis.
- 4.18. Voor het opleggen van dwangsommen is geen aanleiding. ING heeft tijdens de mondelinge behandeling toegezegd de bankrekening beschikbaar te houden totdat in dit kort geding vonnis is gewezen. De bankrelatie kan derhalve worden voortgezet zonder dat handelingen zijdens ING zijn vereist. Bovendien gaat de voorzieningenrechter ervan uit dat ING zich aan deze uitspraak zal

houden. Mochten er toch om technische redenen nieuwe codes verstrekt moeten worden, dan wordt ervan uit gegaan dat ING dat voortvarend zal doen.

- 4.19. De voorzieningenrechter gaat er ook vanuit dat Viruswaarheid.nl zich constructief opstelt. Zij doet er verstandig aan zich niet in de media, dan wel op eigen social media kanalen, negatief over ING uit te laten, of op te roepen tot acties tegen ING in welke vorm dan ook. Het is aan beide partijen om het vertrouwen in de ander weer op te bouwen.
- 4.20. ING zal als de grotendeels in het ongelijk gestelde partij worden veroordeeld in de proceskosten, tot op heden aan de zijde van Viruswaarheid.nl begroot op € 119,21 aan dagvaardingskosten (de dagvaarding vermeldt de betekeningkosten niet, zodat is uitgegaan van het standaard Btag-tarief), € 667,00 aan griffierecht en € 1.016,00 aan salaris advocaat.
- 4.21. De gevorderde nakosten zullen worden toegewezen op de wijze zoals in de beslissing vermeld.

5 De beslissing

De voorzieningenrechter

- 5.1. veroordeelt ING om de bankrelatie met Viruswaarheid.nl ook na 4 oktober 2021 te continueren, totdat in de bodemprocedure in eerste aanleg is beslist over de rechtmatigheid van de opzegging, zolang Viruswaarheid.nl zich houdt aan de voorwaarden die op de rekening van toepassing zijn en zij de Wwft en/of de Wft niet overtreedt,
- 5.2. veroordeelt ING om de bankrekening [REDACTED], voor de duur van de bodemprocedure in eerste aanleg, zonder enige blokkade aan Viruswaarheid.nl ter beschikking te stellen, en daarbij de (huidige) gebruikersnaam en wachtwoord van internetbankieren ten behoeve van deze rekening actief te houden,
- 5.3. bepaalt dat Viruswaarheid.nl aan deze veroordelingen geen rechten kan ontlenen als zij de bodemprocedure niet uiterlijk op de rolzitting van 27 oktober 2021 bij deze rechtbank aanbrengt,
- 5.4. veroordeelt ING in de proceskosten, tot op heden aan de zijde van Viruswaarheid.nl begroot op € 1.802,21, vermeerderd met de wettelijke rente daarover vanaf veertien na de datum van dit vonnis,
- 5.5. veroordeelt ING in de na dit vonnis ontstane kosten, begroot op € 163,00 voor salaris advocaat, te vermeerderen met € 85,00 en de kosten van het betekeningsexploot ingeval betekening van dit vonnis plaatsvindt, vermeerderd met de wettelijke rente daarover vanaf veertien dagen na de betekening van dit vonnis,
- 5.6. verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad,
- 5.7. wijst het meer of anders gevorderde af.

Dit vonnis is gewezen door mr. H.C. Hoogeveen, voorzieningenrechter, bijgestaan door mr. M.F. van Grootheest, griffier, en in het openbaar uitgesproken op 7 oktober 2021.¹

Bij afwezigheid van mr. H.C. Hoogeveen, is dit vonnis ondertekend door mr. E.A. Messer, voorzieningenrechter, die het vonnis uitsprak.

---

¹ type: MvG coll: EB
